

From: Dr Lavinia Davenport
Sent: Saturday, January 31, 2015 6:34 PM
To: sicke41@gmail.com
Subject: Fwd: To je bio samo piknik

KNJIGA PREPUNA NEZABORAVNIH SCENA

Po mom mišljenju, suština ove izvanredne i jedinstvene autobiografije o preživljavanju za vreme nacističke okupacije Beograda, leži u dubini nade koju autorka gaji zbog „nestalih“ - roditelja i brata. Gotovo do samog kraja knjige „To je bio samo piknik“, mi i dalje nismo sasvim uvereni da se oni neće nikada vratiti.

Pridružujemo joj se u njenoj tihoj molitvi i veri. I mi takođe, nadamo se protiv nade. Tokom čitave svoje priče, Reli Alfandari Pardo drži nas u stanju odloženog verovanja da se najgore ne može dogoditi.

Međutim, dogodilo se.

Koliko sam samo zahvalna što se ova knjiga (najpre napisana na francuskom, 1990. godine) konačno pojavila i na srpskom, jeziku Relinih predaka, budući da nigde nije tako potrebna kao u Srbiji gde veo tišine, zbog čitavog niza složenih razloga, prekriva sudbinu jugoslovenskih Jevreja za vreme Drugog svetskog rata. Tek sada, pošto je Srbija „zakoračila nazad“ u Evropu, o takvim pitanjima počinje otvoreno i slobodno da se raspravlja. Na primer, da li je Reli u pravu kada kaže; „Na dan 16. aprila, posle kapitulacije, jugoslovenski Jevreji nisu joj više pripadali. Da li su prestali da budu Jugosloveni?“

Ova knjiga prepuna je nezaboravnih scena, počev od poslednje „srećne“ fotografije porodice iz 1939. godine. Kakav kontrast u odnosu na ponižavanje koje je Reli iskusila kada nemački vojnik naređuje majci da nosi njegovu torbu na stanicu, a drugi tera njenog brata da pozdravi Hitlera. Delimo Relin ljupki smisao za osvetu kada ne propušta priliku da vojnicima daje pogrešna uputstva.

Trenuci humanosti lokalnog stanovništva razumljivo su retki (ko bi od nas sakrio jevrejsko dete, ako bi to značilo da na taj način uništavamo sopstvenu porodicu?), tako da je hrabrost vozača kola – čija je dužnost da odveze Reli i njenu majku da vide zarobljenog brata i oca – još upečatljivija. On odbija da uzme novac za svoje dobročinstvo - „Mi smo ljudi, zar nije tako? Ne koristim se nesrećom drugih.“

Reli je nazvana srpskom Anom Frank. Međutim, u sklopu srpskih prilika, ova knjiga je više od pogleda na neizrecive događaje kroz oči deteta koje veruje. Reč je o jedinstvenom istorijskom svedočanstvu ispunjenom vrednim pažnje pojedinostima o sitničavoj prirodi nacističke surovosti. Uzmite kao primer živi opis sakupljenih frižidera koji su pripadali Jevrejima. Reli upućuje očigledno pitanje s njenim

posebnim smislom za humor koji se čita u naslovu knjige: „Kako neko da nosi frižider, makar i mali, kroz grad?“

Dr Lavinia Davenport

(scenarista filma „Upoznajte Miki džez!“ Svaka informacija o Isi Alfandariju, Beli Kupferbergu, Miki Daniti i Moniju Amodaju biće primljena sa zahvalnošću)

Pismo prevela na srpski
Mirjana Ognjanović